

[Ministeren for skatter og afgifter.]

modtagere, burde vi måske tage skridtet, og det er disse ting, jeg mener vi bør kigge mere på under det arbejde, der nu skal foregå i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, og som indgår i de drøftelser, der finder sted i indkomstskatteudvalget, som jeg redegjorde for det før.

Til hr. Steen Folke er jeg nødt til at sige, at heller ikke det spørgsmål, hr. Steen Folke stillede, kan jeg give et endeligt svar på i dag, nemlig spørgsmålet om registrering. Det hænger igen sammen med, at der jo findes nogle forskellige fremgangsmåder, og jeg vil godt have endeligt vurderet og analyseret de problemer, der knytter sig til f. eks. LOs model. Den forudsætter ikke en registrering, fordi den forudsætter, at det er et forhold, der ligger uden for selvangivelsen, både for så vidt angår fradrag og skatterabat, altså skatterabat og indkomstskat, og derfor synes jeg, det ville være forkert at sige ja eller nej til registrering her. Det ville være det samme som forlods at afvise nogle af de modeller, som indkomstskatteudvalget har besluttet sig til at arbejde videre med. Men jeg erkender, at hvis man ikke kan finde den løsning, forudsætter en a conto-beskatning en registrering af papirerne, for ellers er vi jo lige vidt; så langt vil jeg gerne følge hr. Steen Folke. Men hvis der skulle vise sig andre modeller, ville det jo være ærgerligt at have lagt sig fast her den 30. november 1976.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Ændring af straffebestemmelserne) [af Bernhard Baunsgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. L 108. Fremsat 17/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil starte med at takke forslagsstillerne for den interesse, de viser et område inden for momsloven, som i den senere tid og med rette, synes jeg, har påkaldt sig stigende opmærksomhed i offentligheden.

Der har for nylig, bl. a. af hr. Bernhard Baunsgaard, været fremdraget flere forhold, som peger på, at der er noget at rette, og jeg er kun tilfreds med, at disse forhold trækkes frem.

Lovforslaget går ud på at ændre merværdiafgiftslovens straffebestemmelser, således at adgangen til at give bøde for overtrædelser, der skyldes simpel uagtsomhed, bortfalder.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslagsstillerne ikke er tilfreds med den praksis, der følges ved uagtsom overtrædelse af momsloven, og især fremhæves det, at den praksis, der følges, ikke er ensartet.

I bemærkningerne henvises til mit svar på det af hr. Bernhard Baunsgaard i sidste samling stillede spørgsmål, hvor jeg blev spurgt, om jeg straks ved denne samlings begyndelse ville tage initiativ til en lovændring på linje med det her fremsatte forslag. Jeg svarede, at jeg var parat til at overveje, om lovgrundlaget var godt nok, men først og fremmest gav jeg udtryk for, at jeg ville se på den gældende praksis, og det ville måske være hensigtsmæssigt, inden jeg fremsætter yderligere bemærkninger til forslaget, at jeg kort nævner fremgangsmåden ved bødekendelser.

Efter momslovens § 36 kan ministeren for skatter og afgifter eller den, han bemyndiger til det, afgøre overtrædelse af loven uden retslig forfølgning med et bødeforelæg. Det kan ske i tilfælde, hvor straffen ikke skønnes at blive højere en bøde. Direktoratet for toldvæsenet har siden lovens ikrafttræden været bemyndiget til at afgøre disse sager. Vedtages et bødeforelæg ikke inden en vis frist – sædvanligvis 14 dage – sendes sagen til politiet, for at domstolene kan afgøre, om bødestraf er forskyldt.

Det er dog langtfra alle uagtsomme overtrædelser, der medfører straf. Jeg skal ikke ved denne lejlighed give en detaljeret redegørelse for toldvæsenets bødepraksis – det er jeg selvfølgelig parat til at gøre under udvalgsarbejdet – men jeg vil her nævne, at særlige forhold kan bevirke, at der ikke kræves bøde, ligesom der sædvanligvis ikke nedlægges strafpåstand, hvis

[Ministeren for skatter og afgifter.]

efterbetalingen af moms for de enkelte år i en periode er under 1.000 kr.

Denne praksis har, som jeg også nævnte i svaret til hr. Bernhard Baunsgaard, betydet, at et ret stort antal sager afgøres alene med efterbetaling af den for lidt erlagte moms.

Om gældende praksis vil jeg i øvrigt sige, at det er ganske klart, at man bør gøre, hvad man kan for at sikre, at ensartede sager behandles ens. Det gælder jo i øvrigt, uanset hvilken karakter overtrædelsen har.

Jeg har, som jeg var inde på før, taget spørgsmålet om eksisterende praksis op med tolddirektoratet med henblik på at vurdere, om der er ting, der bør rettes, og det er der. Direktoratet har i sin indberetning til mig peget på forhold, der bør ændres for at sikre en mere ensartet behandling af sagerne. På nogle områder har direktoratet allerede selv taget konsekvenserne af den rejste kritik og omlagt praksis, således at uagtsomme overtrædelser i videre omfang fritages for straf.

Men én ting er at mildne praksis inden for en gældende straffebestemmelse, en straffebestemmelse, der i øvrigt genfindes og altid har eksisteret i forbrugs- og afgiftslovgivningen og i toldloven, noget andet er at ophæve bestemmelsen. Her skal man jo i hvert fald være opmærksom på, at der ikke bør ske en sådan forflygtigelse af ansvaret, at resultatet bliver en stigning i afgiftsunddragelserne.

Med disse bemærkninger vil jeg ikke på forhånd stille mig afvisende over for forslaget om at undlade at straffe for simpel uagtsomhed, men jeg vil være betænkelig ved en forhastet ændring af momslovens straffebestemmelser. Jeg er ikke utilbøjelig til at mene, at tilrettelæggelse af lempeligere bødepraksis og sikring af mere ensartet behandling af overtrædelsessager er tilstrækkeligt til at imødegå den med rette rejste kritik.

Det principielle spørgsmål om bortfald af straffen for uagtsom overtrædelse, der som nævnt vil få konsekvenser for hele told- og afgiftslovgivningen, kunne eventuelt gøres til genstand for en nærmere undersøgelse af en ministeriel arbejdsgruppe, hvori der i så fald måtte være repræsentation for justitsministeriet, anklagemyndigheden og domstolene.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at vi har bedt justitsministeriet om bemærkninger til forslaget, og når disse foreligger, skal jeg orientere skatte- og afgiftsudvalget herom, ligesom jeg skal ori-

entere udvalget om de forestående ændringer i direktoratets behandling af overtrædelsessagerne.

Jeg er altså parat til en positiv overvejelse og drøftelse af de problemer, der ligger bag ved det foreliggende forslag. Det, jeg i dag godt vil sætte spørgsmålstegn ved, er, om det mest hensigtsmæssigt sker gennem en lovændring som foreslået eller en ændring af eksisterende praksis, men det vil jeg være parat til at drøfte under udvalgsarbejdet.

Camre (S):

Det foreliggende lovforslag, som er fremsat af det radikale venstre, tilsigter at skabe sikkerhed for, at der straffemæssigt skelnes mellem overtrædelser af momsloven, som er af forsættelig art, overtrædelser, som er udtryk for grov uagtsomhed, og overtrædelser, der sker af simpel uagtsomhed. Jeg kan på socialdemokratiets vegne tilslutte mig de bemærkninger, som ministeren for skatter og afgifter har gjort gældende. Vi finder, det er vigtigt, at der skabes en ensartethed i disse straffebestemmelser, og er enig i de principielle synspunkter, som det radikale venstre gør gældende i bemærkningerne, hvor man henviser til et eksempel på, at en ren skrivefejl har ført til et bødeforelæg på 2.000 kr.

Vi vil altså gerne i udvalget se nærmere på selve teknikken, men jeg kan tilsige vores principielle støtte til en ændring af disse bestemmelser.

Anders Andersen (V):

På venstres vegne kan jeg give tilslutning til, at vi får drøftet problemet i skatte- og afgiftsudvalget. Jeg synes, det er udmærket, at hr. Bernhard Baunsgaard har fremsat lovforslaget, der så kan give anledning til de overvejelser, der skal gennemføres, for at man kan få løst det problem, som jeg tror vi alle sammen er enige om skal løses. Vi må så se på, om det skal ske ved ændringer af lovparagraffer eller man rent administrativt kan klare, at der bliver en mere ensartet behandling af sagerne, og at der også bliver taget hensyn til, at de, der administrerer momsloven ude omkring, ikke alle sammen er uddannet som regnskabsførere, hvorfor det en gang imellem kan virke urimeligt, at man på grund af måske rent regnskabsmæssige fejl bliver idømt bøder.

Der er vel også grund til at sige, at hvis man skelner, som der er gjort i forslaget, mellem,

[Anders Andersen.]

hvad der er grov uagtsomhed, og hvad der ikke er grov uagtsomhed, vil der naturligvis også kunne opstå mange problemer med hensyn til, om man befinder sig på den ene eller på den anden side af det, som forslagsstillerne mener med deres tankegang om, at betegnelsen »grov uagtsomhed« skulle være kriterium for, om man skulle idømmes bøde eller ej.

Vi er fra venstres side positivt indstillet over for, at problemet løses. Det er ikke for os afgørende, om det løses på den ene eller på den anden måde. Det er naturligvis – det kan jeg ikke være uenig med skatte- og afgiftsministeren i – også afgørende, at løsningen bliver sådan, at man ikke i ly af nye regler kan gennemføre overtrædelser, fordi man er sikret imod, at der gennemføres bødestraf.

Det er altså et spørgsmål om at finde den balance, som der i høj grad er brug for, med en tilstrækkelig hensyntagen til det erhvervsliv, som også skal administrere loven.

På den baggrund kan jeg tilsige en velvillig behandling i skatte- og afgiftsudvalget.

Dohrmann (FP):

Der findes i tusindvis af selvstændige erhvervsdrivende, som har valgt deres levevej i tiltro til, at de kunne få lov til at virke inden for det, der nu er deres fagområde. Men som det ganske rigtigt er anført i fremsættelsestalen, har de frie erhvervsdrivende fået pålagt mange byrder, byrder, som de ganske givet, om ikke gerne, så måske dog ihærdigt, prøver på at efterleve på bedste vis. I mange tilfælde savner man imidlertid forudsætningerne for at leve op til de urimelige krav, der bliver stillet af lovgivningsmagten. Vi betragter dette forslag som et om end lille, så dog et skridt i den rigtige retning og vil støtte forslaget.

Ømann (SF):

Vi synes, det er udmærket, at der fremsættes et forslag her i folketinget, som klart giver udtryk for forståelse for de problemer, som mange især mindre erhvervsdrivende står over for i forbindelse med deres sammenstød eller korrespondance med det offentlige. Jeg er ikke i tvivl om, at hovedsagelig administreres momsloven på en menneskelig måde, men det kan jo godt være, det kan tydeliggøres, at det altid skal ske på en menneskelig måde, i hvert fald i bagatelsager og i hvert fald i sager, hvor det drejer sig om simpel uagtsomhed, så vi vil ud-

trykke vores velvilje over for dette lovforslag, men i øvrigt vil vi gerne have drøftet, om det er hensigtsmæssigt at lave en lovændring, eller om det er mere hensigtsmæssigt at lave cirkulærer, der tydeliggør situationen.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg synes, der er grund til at sige tak til forslagsstillerne for det lovforslag, de er kommet med. Jeg forstod på skatte- og afgiftsministeren, at om dette forslag blev ført ud i livet, ville det få virkning for hele afgiftslovområdet, og det kan måske være, at det er en stor bid at tage, men på den anden side gælder det jo, at når man inden for skattekontrolloven har det på den måde, at simpel uagtsomhed ikke straffes, så kan der vel også være grund til, at man har det inden for momsområdet og inden for den øvrige afgiftslovgivning.

Og så vil jeg gerne sige, at jeg synes, der er grund til, at det bliver behandlet som en lovændring, og at problemet ikke løses gennem forvaltningsforskrifter. Jeg tror, det er mest naturligt, at loven på dette punkt træder til og gør tingene klare for alle.

Når det er sagt, vil jeg gerne sige, at der er givet klap med den ene hånd, og så er der slået lidt med den anden, og det vil vi da gerne kigge lidt nærmere på, når vi skal drøfte forholdene. Man vil jo fritage den simple uagtsomhed for straf og straffe for den grove, men så lade strafferammen for den grove uagtsomhed i skærpende tilfælde gå over til at blive frihedsstraf i stedet for den nugældende straffesats, der er bøde. Det vil vi godt have lov til at kigge noget nærmere på. Klappet er vi med til, sparket måske knap så meget.

Aksel Knudsen (KrF):

Jeg skal kun give kristeligt folkepartis tilslutning til dette lovforslag.

Kaj Hansen (DKP):

Man kan selvfølgelig godt spekulere på, om lovforslaget er en skærpelse eller en lempelse af straffebestemmelserne. Vi opfatter selvfølgelig lovtæksten som en skærpelse, mens citatet fra Folketingstidende godt kunne give det udseende af en lempelse, men vi forstår, at forslaget både indeholder lempelser og skærper over for grove overtrædelser, og det sidste kan vi selvfølgelig varmt støtte.

Vi kan egentlig også støtte lempelser for straf ved rene skrivefejl. En ren skrivefejl og 2.000

[Kaj Hansen.]

kr. i bøde er selvfølgelig helt urimeligt, men man kan bare godt være lidt betænkelig ved, om der ikke kommer til at optræde flere skrivefejl i fremtiden, for der kan også laves noget, der kunne kaldes bevidste skrivefejl, og det kan nok blive meget svært at sondre netop på det punkt. Men hvad angår selve lovforslagets indhold, vil vi gerne støtte en velvillig udvalgsbehandling af forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Baunsgaard) (RV):

Jeg vil gerne takke for en i det store og hele velvillig tilslutning til en løsning af det problem, der er rejst her.

Der står vist egentlig tilbage først og fremmest at klare, om den bør ske i form af en lovændring eller i form af en ændring af gældende praksis. På dette punkt er jeg helt enig i de bemærkninger, som hr. Hagen Hågensen kom med, at ændringen bør sikres gennem en lovændring, og det håber jeg at vi bliver enige om i udvalget. Det er jo det eneste sikre for de mennesker, der eventuelt bliver ramt, at vi ændrer selve loven, når den dels er brugt, dels kan bruges i fremtiden til at give bøder på punkter, hvor tilsyneladende et enigt folketing mener det er urimeligt.

Så er tilbage spørgsmålet, om den formulering, vi har valgt at give lovændringsforslaget, er den rigtige. Det undrer mig lidt, at der ikke er én af ordførerne, der har nævnt det, men jeg skal da understrege, at det, som vi til slut mente burde stå i denne momslov, er nøjagtig de skattebestemmelser og straffebestemmelser, der i dag gælder for almindelige skatteydere, når de afgiver deres selvangivelse. Det er, synes jeg, rimeligt, at vi ikke optræder mere kategorisk og kræver større straf eller anden straf end over for almindelige skatteydere, specielt når der, som jeg har understreget det, er tale om, at der skal etableres et samarbejde med disse mennesker.

Hr. Hagen Hågensen havde et par bemærkninger om, at der ingen grund var til at skærpe bestemmelserne. Vel, det er de bestemmelser, som er gennemført for almindelige skatteydere, og jeg synes ikke, at det kan være urimeligt, at vi her, hvor der ikke mere er tale om, at man er kommet til det, slår til og siger: ja men vi vil ikke have, at man overtræder en lovgivning rent bevidst.

Men som sagt, jeg takker for tilslutningen og

håber, at vi hurtigt bliver enige i udvalget. Forholdet bør efter vor opfattelse ændres meget hurtigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

(Lovforslag nr. L 113. Fremsat 18/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Camre (S):

Der er her tale om et i alt væsentligt teknisk lovforslag, som sigter på at tilvejebringe en lighed i beskattningen mellem forskellige virksomheder, der arbejder inden for chokoladeindustrien. Det er således, at hvis man har en isfabrik og køber sit chokoladeovertræk fra en chokoladefabrik, så bliver det beskattet, men hvis man fremstiller det selv, så bliver det det ikke. Det giver nogle ret uhensigtsmæssige forvridninger, og dem tilsigter man altså med denne lovgivning at fjerne, ligeså tilsigter man at begrænse de i dag gældende regler om afgiftsfritagelse for visse kakaoholdige mælkeprodukter, dog ikke kakaomælk eller chokolademælk.

Det er altså i alt væsentligt et spørgsmål om teknik, men også et spørgsmål om at ligestille forskellige virksomheder inden for en branche, og jeg kan på socialdemokratiets vegne tilsige vores tilslutning til en hurtig udvalgsbehandling af det foreliggende lovforslag.

Brixtofte (V):

Hr. Camre har redegjort for lovforslagets indhold. Jeg vil sige, at i venstre er vi principielt tilhængerere af ligestilling i konkurrencen, og derfor kan vi principielt godt tilslutte os forslaget, men jeg vil også sige, at venstre under udvalgsarbejdet vil have lov til at stille en række spørgsmål, idet der jo også er andre interes-